



Č.j.: 2004/20802-103

Příloha č. 3  
Výtisk číslo:  
Počet listů: 4

**Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí k ustanovení § 6 odst. 2 písm. g) a § 14 odst. 6 písm. e) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.**

Zákon o krizovém řízení v § 6 odst. 2 písm. g) opravňuje vládu v době trvání nouzového stavu nebo za stavu ohrožení: „**zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče), kterými se rozumí dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění, důchodového zabezpečení, státní sociální podpory a dávky sociální péče a o jejich výplatě**“.

V souladu s § 8 krizového zákona se rozhodnutí o krizových opatřeních zveřejňují v hromadných informačních prostředcích a vyhlášují se stejně jako zákon. Účinnosti nabývají okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

V § 14 odst. 6 písm. e) krizového zákona je uvedeno, že hejtman kraje je za stavu nebezpečí oprávněn: „**zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče) a jejich výplatě**“. Tato opatření se v souladu s uvedeným paragrafem odst. 8 využijí jen v tom rozsahu, který je nezbytný pro překonání krizové situace. Podle téhož paragrafu odst. 9 je hejtman v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu povinen zajistit provedení stanovených krizových opatření v podmínkách kraje.

**Orgány provádějící sociální zabezpečení (péči) a některé jejich působnosti.**

**Působnost v oblasti dávek nemocenského pojištění** upravuje zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodujícími subjekty jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení, okresní správy sociálního zabezpečení, zaměstnavatelé.

*Ministerstvo práce a sociálních věcí* mimo jiné: řídí a kontroluje výkon státní správy v nemocenském pojištění, řídí Českou správu sociálního zabezpečení, zajišťuje úkoly související s dalším rozvojem nemocenského pojištění.

*Česká správa sociálního zabezpečení* je řídicím orgánem pro oblast provádění nemocenského pojištění. Mimo jiné řídí a kontroluje činnosti okresních správ sociálního zabezpečení.

*Okresní správy sociálního zabezpečení* mimo jiné: řídí, provádí, a rozhodují v oblasti nemocenského pojištění. Provádějí kontrolu.

*Zaměstnavatelé* mimo jiné: provádějí nemocenské pojištění zaměstnanců nebo poskytují dávky nemocenského pojištění bývalým zaměstnancům, přijímají žádosti o dávky a jiné návrhy, poskytují dávky v případech, ve kterých je na ně zákonný nárok, vyplácejí pravidelně ve stanovených termínech dávky přiznané rozhodnutím příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

**Působnost v oblasti dávek důchodového pojištění a důchodového zabezpečení** upravuje zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodujícími subjekty jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení, okresní správy sociálního zabezpečení, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo obrany.

*Ministerstvo práce a sociálních věcí* mimo jiné: řídí a kontroluje výkon státní správy v důchodovém pojištění a důchodovém zabezpečení, řídí Českou správu sociálního zabezpečení, zajišťuje úkoly související s dalším rozvojem sociálního zabezpečení.

*Česká správa sociálního zabezpečení* mimo jiné: rozhoduje o dávkách důchodového pojištění a důchodového zabezpečení, pokud není stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení a zařizuje výplaty těchto dávek, vybírá pojistné na sociální zabezpečení, řídí a kontroluje činnost okresních správ sociálního zabezpečení.

*Okresní správy sociálního zabezpečení* mimo jiné: vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci předepsanou v sociálním zabezpečení, sepisují žádosti o dávky důchodového pojištění, posuzují zdravotní stav při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách.

*Organizace* (právnícké nebo fyzické osoby zaměstnávající jiné fyzické osoby, nebo k nimž jsou fyzické osoby ve vztahu, který zakládá účast na důchodovém pojištění) mimo jiné: vedou potřebné záznamy o skutečnostech rozhodných pro nárok na dávky důchodového pojištění, sepisují žádosti o důchod.

*Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti* v oboru své působnosti řídí, kontrolují a svými orgány provádí důchodové pojištění:

**Působnost v oblasti dávek státní sociální podpory** upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Státní správu v této oblasti vykonávají: Ministerstvo práce a sociálních věcí, úřady státní sociální podpory, jimiž jsou úřady práce a v hlavním městě Praze úřady městských částí určené Statutem hlavního města Prahy, dále krajské úřady, Magistrát hlavního města Prahy.

*Orgány státní sociální podpory* jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách státní sociální podpory a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole používat aplikační programy zajišťované Ministerstvem práce a sociálních věcí.

*Ministerstvo práce a sociálních věcí* je správcem informačního systému o dávkách státní sociální podpory a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných.

*Krajské úřady* na úseku státní sociální podpory v přenesené působnosti poskytují úřadům práce odbornou a metodickou pomoc a vykonávají kontrolu a dozor nad jejich činnostmi ve státní sociální podpoře.

*Ministerstvo práce a sociálních věcí, krajské úřady a úřady* provádějící státní sociální podporu jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů o státní sociální podpoře a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách státní sociální podpory po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému.

**Působnost v oblasti dávek sociální péče** upravuje zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Subjekty, které působí v oblasti dávek sociální péče jsou: Ministerstvo práce a sociálních věcí, krajské úřady, obecní úřady obce s rozšířenou působností, pověřené obecní úřady, obecní úřady.

*Ministerstvo práce a sociálních věcí* řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti dávek sociální péče a zajišťuje úkoly s dalším rozvojem těchto dávek. Zajišťuje metodické vedení příslušných správních orgánů v oblasti dávek sociální péče, směřující ke sjednocení jejich postupů při rozhodování o těchto dávkách.

*Krajské úřady* řídí a kontrolují výkon státní správy v oblasti dávek sociální péče.

*Obecní úřady* poskytují občanům při řízení o dávkách sociální péče odbornou pomoc. Přijímají žádosti o poskytnutí dávek sociální péče a rozhodují o jejich poskytnutí.

## **Závěry ve vztahu k § 6 odst. 2 písm. g) a § 14 odst. 6 písm. e) krizového zákona.**

Uvedené orgány a jejich činnosti jsou rozhodující k zabezpečení základních funkcí státu, kterými jsou v podmínkách krizových stavů zajišťovány základní potřeby obyvatelstva. Každý z orgánů provádějících sociální zabezpečení (péči) je povinen připravit taková krizová opatření, na jejichž základě by bylo možno realizovat úkoly vyplývající z krizového zákona. Tato opatření jsou obsažena ve zpracovaných krizových plánech.

Působení následků krizových situací se může projevit přerušением spojů, narušením poštovních služeb, dopravy, zásobování, narušením dodávek energií, výpadkem počítačových sítí.

Z hlediska zajišťování základních potřeb obyvatelstva může dojít ke změně způsobu nebo místa výplat dávek sociálního zabezpečení (péče) a ke změnám

v oprávněnosti jejich příjmu souvisejících se změnami přechodného pobytu většího počtu osob, způsobu vyřizování žádostí nebo jejich zpracování.

V této situaci jednotlivé orgány realizují připravená opatření krizové dokumentace, vyplývající z vyhodnocení rizik působících na jednotlivé orgány. Tato opatření se týkají zajištění provozu výpočetní sítě, využití zálohovaných dat, zajištění náhradních zdrojů energií, přijetí osobní, administrativní, technické a objektové bezpečnosti komunikačních a informačních systémů.

V případě ohrožení stávajících pracovišť se přijetí výše uvedených opatření projeví v činnosti orgánů přesunem na náhradní pracoviště nebo převedením vykonávané činnosti a agend na pracoviště v neohrožené části území vlastního nebo sousedního kraje.

V případě, že orgány nemohou vlastními silami plánovaná opatření zabezpečit, uplatňují v rámci součinnosti při zpracování krizového plánu kraje své požadavky u určené osoby, odpovědné za koordinaci zpracování tohoto plánu.

**Oprávnění vlády** dle § 6 odst. 2 písm. g) krizového zákona zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče), kterými se rozumí dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění, důchodového zabezpečení, státní sociální podpory a sociální péče a o jejich výplatě, bude řešeno dle rozsahu nouzové situace v lokalitě, kde se vyskytne.

K zabezpečení základních nároků na rozhodování a výplatu dávek kompetentními orgány budou přijata opatření v souladu se současným právním stavem přenesením působnosti na jiné subjekty, které jsou věcně příslušné ve věcech rozhodování.

**Oprávnění hejtmanů** dle § 14 odst. 6 písm. e) krizového zákona zabezpečit náhradní způsob rozhodování o dávkách sociálního zabezpečení (péče) a jejich výplatě, spočívá v realizaci uplatněných požadavků jednotlivých subjektů k zabezpečení jejich činnosti za krizových situací a zabezpečení jejich zapracování do krizového plánu kraje. Z hlediska rozhodování a vyplácení jednotlivých dávek je krajský úřad kompetentní projednat opatření s obcemi, která se dotýkají působnosti obcí nebo v rámci spolupráce s ostatními kraji a obcemi řešit tyto situace formou smluv podle příslušných zákonů.

**Zabezpečení uvedených povinností a opatření s ohledem na různorodost orgánů odpovídajících za přípravu krizových opatření (státní orgány, samosprávné orgány) a současně na nevyhnutelné prolínání se takovýchto opatření mezi jednotlivými částmi sociálního zabezpečení (péče), nelze provést bez vzájemné koordinace, a to už ve fázi přípravy uvedených krizových opatření. Tato koordináční úloha je krizovým zákonem svěřena Ministerstvu vnitra.**